

בע"ח (טבריה) 31525-03-17 - רפי בן שימול נ' מדינת ישראל - לשכת תביעות טבריה

בע"ח (טבריה) 31525-03-17 - רפי בן שימול ואח' נ' מדינת ישראל - לשכת תביעות טבריה
בע"ח (טבריה) 31525-03-17

1. רפי בן שימול

2. שמואל בן שימול

באמצעות עו"ד בן יהודה

נגד

מדינת ישראל - לשכת תביעות טבריה

בית משפט השלום בטבריה

[04.05.2017]

כבוד השופט יריב נבון

החלטה

לפני בקשה לעיון בחומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982.

העובדות הרלוונטיות וטענות הצדדים :

1. כנגד רפאל בן שימול (המבקש 1) ושמואל בן שימול (המבקש 2) הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות שעניינן תקיפת שוטר כדי להכשילו בתפקידו, לפי סעיף 274(1) לחוק העונשין (להלן: "החוק"); איומים, לפי סעיף 192 לחוק; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק. מעובדות כתב האישום עולה כי ביום 30.4.16, הגיעו השוטרים לינוי גבאי (להלן: "השוטרת לינוי") ומאיר חורש (להלן: "השוטר חורש") למלון לאונרדו קלאב בטבריה, לאחר שקב"ט המלון התלונן כי הושלך לעברו קנקן מקומה גבוהה. בהגיעם למקום, עלו השוטרים לקומה השביעית, ובמהלך דין ודברים בינם לבין המבקשים, הותקפו השוטרים, על פי הנטען, ואוימו על ידי המבקשים.
2. בבקשתו, טוען ב"כ המבקשים כי השוטר חורש הינו עד תביעה מרכזי וההגנה טוענת כי הוא נקט באלימות כלפי המבקש 2, וכן תיאם גרסאות עם השוטרת לינוי שנכחה באירוע, דבר הבא לידי ביטוי בשינוי גרסאותיהם בנוגע לאירוע במהלך חקירתם. בנסיבות הללו, מהימנות השוטר חורש הינה בעלת חשיבות רבה להגנה. לנוכח האמור, עותר ב"כ המבקשים להמציא לעיונו את פרטי המרשם הפלילי, לרבות תלונות במח"ש ותיקי מח"ש שנפתחו כנגד השוטר חורש.

3. המשיבה התנגדה לבקשה. לטענתה, לגיליון המשמעותי בעניינו של השוטר חורש אין כל רלוונטיות למשפט. ממילא חשיפת רישום משמעותי, אשר אינו חלק מן המרשם הפלילי, חייבת להיות מוגבלת, וזאת לנוכח החשש מתלונות שווא כנגד שוטרים אשר כל תכליתן להרתיע שוטרים מלבצע מלאכתם. לנוכח האמור, ודאי שאין מקום להיעתר לבקשה לעיין בתלונות שהוגשו כנגד שוטר למח"ש שהרי זו, כשמה כן היא, וממילא על פי חוק המרשם הפלילי המבקשים אינם רשאים לעיין בתיקים פתוחים או סגורים.

4. בדיון שהתקיים בפניי בתאריך 5.4.17, לנוכח התנגדות המשיבה, הדגיש ב"כ המבקשים את העובדה כי השוטר חורש הינו חלק מן האירוע המתואר בכתב האישום ולמבקשים טענות שונות כלפיו, לרבות ביצוע עיכוב בלתי חוקי, תיאום גרסאות ושיבוש החקירה. לשיטתו, מאחר וההגנה סבורה כי לשוטר חורש יד בדבר, הדרישה לבחינת מהימנות גרסתו הינה בעלת משקל וערך רב עבור ההגנה, ולשם כך נחוץ עיון בחומרי החקירה המבוקשים. בתום הדיון הוריתי למשיבה להעביר לעיוני את חומרי החקירה הרלוונטיים, לרבות תיק החקירה עליו מבוסס כתב האישום. העברת חומרי החקירה הושלמה אך ביום 3.5.17.

דיון והכרעה :

5. אין צורך להכביר מילים אודות זכות הנאשם להליך הוגן, אשר הינו עיקרון בסיסי העומד בבסיס המשפט הפלילי. על מנת ליישם זכות זו נקבע שהמבחן לבחינת השאלה האם עסקינן בחומר חקירה הינו רלוונטיות חומר זה לאישום או להגנת הנאשם. ככלל, חומר הנוגע לאישום הוא חומר חקירה שהנאשם רשאי לעיין בו, ואין חובה כי הרלוונטיות תהיה ישירה או וודאית אלא די בהיותה עקיפה, אף אם עסקינן בראיות השייכות לפריפריה של האישום, ולא דווקא לאישום עצמו באופן מובהק.

6. יודגש, כי אין לאפשר עיון בחומר חקירה שהקשר בינו לבין האישום רחוק או שולי, אין לאפשר מסע דייג, ואין לאפשר עיון בחומר חקירה אשר האפשרות הטמונה בו לסייע להגנה לא קיימת או הינה בלתי סבירה (לעניין זה, ראו האמור בבש"פ 8252/13 מדינת ישראל נ' שיינר (מיום 23.1.2014)).

7. בבש"פ 9322/99 מסארווה נ' מדינת ישראל (מיום 6.2.2000) נאמר כי קביעה מהו "חומר חקירה" צריכה להיות מודרכת על ידי כללי השכל הישר. אולם, לצד שיקול הדעת האמור, אין להפליג למרחקים ולכלול במונח זה ראיות שהרלוונטיות שלהן למקרה הנדון היא רחוקה ושולית (ראו אף בג"צ 233/85 אל הוזייל נ' משטרת ישראל (מיום 6.11.1985)).

8. אם כן, על מנת שהחומר המבוקש אכן ייכלל בהגדרת "חומר חקירה" יש להצביע על יסוד של ממש להנחה, כי החומר אכן ישפיע על בירור האשמה המיוחסת לנאשם ואין לפרש את המונח "חומר חקירה" פירוש דווקני ומצמצם, המוגבל לחומר הראיות הנוגע אך ורק במישור לעבירה המיוחסת לנאשם, ויש לתת למונח הזה פירוש מרחיב (ראו בש"פ 6717/12 מדינת ישראל נ' אהרון (18.12.12); בש"פ 7064/08 מדינת ישראל נ' ברקו (13.8.2009); בש"פ 8815/15 נור סעד נ' מדינת ישראל (10.5.16)).

9. מבחני הרלוונטיות (לאישום), אינם צריכים להיות מבחנים צרים, ולא פעם יש מקום להכליל במסגרת אותו חומר, גם כזה שהרלוונטיות לאישום הינה גבולית, ובלבד שתהיה הגיונית ועומדת במבחני שכל ישר. בבוא בית המשפט לבחון בקשה זו, עליו להביא במכלול שיקולים אף את השיקולים הבאים: זכותו של הנאשם למשפט הוגן; זכותו של הנאשם לערוך הגנתו ולהיערך כראוי למשפט; הערך של גילוי האמת וצמצום פערי הכוחות בין התביעה להגנה. זאת, בכפוף לאיזון ראוי אל מול הזכות לפרטיות. ועוד ר' בהקשר זה האמור בע"פ 4764/98 נידאל אבו סעדה נ' מ"י, פ"ד נג (1), 832; בג"צ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי, פ"ד נז (4) 625; בש"פ 5425/01 יאסין אל חאק נ' מ"י, פ"ד נה (5) 426.
מן הכלל אל הפרט:

10. עיינתי במסמכים הרלוונטיים, לרבות חומרי החקירה נשוא תיק זה.
בחקירתו, טען המבקש 1 כי השוטר חורש אחז באחיו, המבקש 2, בחולצתו והדביקו לקיר ולכן התערב בניסיון להפריד בין השניים. המבקש 1 אישר בחקירתו כי אכן קילל את השוטר חורש במהלך האירוע.
בחקירתו, טען המבקש 2, כי לאחר שהשוטר קילל אותו לנוכח סירובו לעלות לניידת בשבת, התרגז וקילל את השוטר, אך הכחיש כי איים עליו. לדבריו, השוטר היכה אותו והדבר אף צולם ותועד. לדבריו, השוטר חורש תקף אותו אף בתחנת המשטרה.
השוטרת לינוי מסרה בחקירתה כי לאחר שהשוטר חורש הודיע למבקש 1 כי הוא מעוכב, המבקש 2 החל לקלל והיכה אותו באמצעות אגרופיו ללא סיבה. לדבריה, עת עצר השוטר חורש את המבקש 2, אשר ניסה להימלט מן המקום, התערב המבקש 1, דחף את השוטר חורש וניסה למנוע ממנו מלאזוק את המבקש 2.
השוטר חורש מסר בחקירתו כי במהלך בירור שערך עם המבקש 1 בנוגע להשלכת הקנקן הגיע למקום המבקש 2, איים עליו, רץ לעברו כשידו מאוגרפת, דחף אותו ואף החל לחנוק אותו. לדבריו, הדף אותו אך הוא שב וחזר אליו. לדבריו, במהלך האירוע התערב אף המבקש 1 ודחף אותו, כדי לסכל את מעצרו של המבקש 2.
11. בנוסף למעורבים הישירים באירוע, נחקרו מס' קרובי משפחה של המבקשים, אשר תמכו בגרסתם לפיה השניים לא תקפו את השוטר. מנגד, נחקרו עדים נוספים, לרבות עדי ראיה אובייקטיביים, אשר דווקא תמכו וחיזקו את גרסת השוטרים לפיה המבקשים הם אשר תקפו את השוטר חורש תחילה (כך למשל, אמרתו של מר נאיל נוג'ידאת, עוזר קב"ט במלון, אשר טען כי המבקש 2 דחף את השוטר וחנוק אותו בצווארו, ואילו אחיו, המבקש 1, ניסה כל העת להפריע לשוטר מלעצור את המבקש 2. מר נוג'ידאת שלל את טענת המבקשים לפיה השוטר הוא זה אשר קילל אותם).

12. מן האמור עולה כי התשתית הראייתית בתיק זה אינה מבוססת אך ורק על גרסתו של השוטר חורש. זו, לכשעצמה, נתמכת בראיות נוספות, לרבות גרסתם של השוטרת לינוי ושל מר נוג'ידאת, עד ראיה אובייקטיבי לחלוטין, ולכן ספק בעיניי אם שאלת מהימנות גרסת השוטר חורש, בהינתן תשתית ראייתית זו, אכן הינה השאלה העיקרית העומדת על הפרק בנסיבות מקרה זה, טענה העומדת בבסיס הבקשה לעיון בחומרי החקירה בעניינו.
13. לא למותר לציין, כי בניגוד להתרשמות ב"כ המבקשים, לא מצאתי בחומר הראיות הגולמי כל ביסוס לטענה לפיה נעשה ניסיון לשבש את החקירה על ידי השוטר חורש באמצעות תיאום גרסתה של השוטרת לינוי לזו שלו. השוטרים מסרו גרסתם לאירוע הן בדו"חות שערכו בסמוך לו והן במהלך חקירתם על ידי חוקר משטרה. לא מצאתי התאמה מלאה בין הגרסאות או שינוי גרסאות, המלמדים כי אכן יש ממש בטענה בדבר שיבוש החקירה. המבקש 1 העלה טענה זו בדבר שיבוש החקירה כלאחר יד, בתום חקירתו במשטרה, אך כאמור לא מצאתי לכך כל ביסוס ממשי. בחקירתם, טענו המבקשים כי האירוע תועד וצולם וכי בבוא היום הם יציגו תיעוד זה. דומה כי תיעוד שכזה, אשר לטענת המבקשים תומך בבירור בגרסתם, ראוי היה כי יוצג במהלך החקירה ובכך יימנע הגשת כתב האישום כנגדם. העובדה כי עד כה תיעוד זה לא נחשף, אומרת דרשני.
14. לנוכח התשתית הראייתית הקיימת בתיק זה, ובהינתן שזו אינה מושתתת אך ורק על גרסתו של השוטר חורש, עיינתי בחומרי החקירה המפורטים בבקשה, כמפורט בבקשתם. בהקשר זה קבע בית המשפט העליון בבש"פ 5766/10 נפ' נ' מ"י, (מיום 2.9.10), כי על הערכאה המבררת לעיין בתיקים ממש כדי לבחון את רלוונטיות החומר: "נראה לי כי בכך יושג האיזון הראוי, משיבחן בית המשפט באופן ישיר את הרלבנטיות. מחד גיסא, לא ינתן יד למסע דיג בלא צורך אם יוברר, כטענת התביעה, שאין בסיפור ולא כלום באשר למהימנות העד המרכזי - ומאידך גיסא, לא תישאר אבן לא הפוכה בהגנת העוררים, אם תוכח הרלבנטיות."
15. לאחר עיון, לא מצאתי בחומרי החקירה שהועברו לעיוני כל רלוונטיות או תרומה אפשרית, ולו זעירה, להגנה, זאת פרט לאמור בתיק מח"ש מס' 49/12, מיום 22.10.2012, אשר במסגרתו הורשע השוטר חורש, לפי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה שעניינה התנהגות שאינה הולמת שוטר ושיש בה כדי לפגוע בתדמית המשטרה. עיון בגזר הדין בתיק זה מלמד כי במהלך חקירת המתלונן, אשר טען כי השוטר חורש פנה אליו באופן בלתי ראוי במהלך בירור תלונה אודות השלכת גזם, פעל השוטר חורש באופן בלתי ראוי עת פנה הן אל החוקרת והן אל המתלונן באמירות שונות, אותן ניתן לפרש כניסיון להפריע או להשפיע על החקירה בעניינו. סבורני, כי לנוכח טענת המבקשים לפיה אף במקרה שלפניי קיים חשש לשיבוש החקירה מצדו של השוטר חורש, על אף שלא מצאתי ראיה ישירה וברורה לכך, כאמור, למען הזהירות בלבד, סבורני כי יש לאפשר להגנה לעיין באופן חלקי בלבד בקטע הרלוונטי בגזר הדין האמור, תוך צמצום הפגיעה בפרטיותו של השוטר חורש ומניעת חשיפת פרטים אישיים, אשר ממילא אין בהם כל תרומה להגנת המבקשים.
- לנוכח האמור, אני מורה למשיבה להעביר לעיון המבקשים העתק מן הפסקה הראשונה והשנייה לגזר הדין (החל משורה 7 וכלה בשורה 23 לגזר הדין האמור), וזאת תוך 7 ימים ממתן החלטה זו.

16. בדרישת המבקשים לעיין בתלונות אשר הוגשו כנגד השוטר חורש למח"ש, אם אכן קיימות תלונות שכאלה, לא מצאתי ממש. לעניין קבלת מידע אודות תיקי מב"ד (ובהקשר זה נכללות אף תלונות) מבחני העזר (במסגרת מבחן העל של רלוונטיות) הינם מבחני העזר שצוינו לעיל לעניין הרשעות הגם שהרף הנדרש הינו גבוה יותר, משום הנתון הבסיסי והוא כי אין מדובר בתיקים בהם התקבלה הכרעה, וממילא חזקת החפות עומדת לנחקר במלוא עוזה. זאת ועוד, יש להבחין בין הליכים בהם הוגשו כתבי אישום וכאלה שלא.
17. תלונות מעצם טיבן וטבען מחייבות בירור ובחינה מעמיקה בטרם גיבוש עמדה. בהיעדר הכרעה בנוגע לכל תלונה ותלונה, לא ניתן לקבוע באם עסקינן בתלונות שווא, אשר נועדו לשם הכפשת שוטר זה או אחר ותו לא, או שמא בתלונות אמת עסקינן, אשר אף היא מחייבת הכרעה באם ראוי ומוצדק להגיש בעטיה כתב אישום. היעדרות לבקשות מסוג זה תשדר מסר שגוי, לפיו הגשת תלונות כנגד שוטרים הינה צעד טקטי חיוני אשר שוברו בצידו, דהיינו אף אם עסקינן בתלונות שקריות, בבוא היום, באם יוגש כתב אישום כנגד מגיש התלונה, הרי שיוכל הוא לדרוש מבית המשפט לעיין בתלונות שהוגשו כנגד השוטר וזאת בכדי לפגום במהימנותו, או לכל הפחות להציגו באור שלילי ולפגוע בשמו הטוב של השוטר.
18. באשר לתיקים סגורים, על אף שהללו אינם מוזכרים באופן מפורש בבקשה, למען הזהירות עיינתי אף בהם, לנוכח דרישת ב"כ המבקשים לעיין במרשם הפלילי כולו. בבש"פ 5535/13 מ"י נ' שימשלשוילי, (מיום 15.8.13) צוין שאין לשלול אפשרות העברת מידע אודות תיקים שכאלה להגנה הגם שהמבחנים בנדון יהיו נוקשים יותר מאשר לגבי הרשעות קודמות. קיימת גם גישה אחרת - בבש"פ 1408/14 פלוני נ' מ"י, (14.4.14), סבר בית המשפט כי אין למסור פרטים אודות תיקים סגורים. בהתאם לאמור, התרשמתי כי אף בהקשר זה אין דבר היכול לסייע להגנת המבקשים.
19. לנוכח האמור לעיל, הבקשה מתקבלת באופן חלקי, בהתאם לאמור בפסקה 15 לעיל. החלטה זו תישלח לצדדים. חומר החקירה יוחזר למשיבה. זכות ערר כחוק. ניתנה היום, ח' אייר תשע"ז, 04 מאי 2017, בלשכה.